Někteří opustí hnízdo a čekají ve větší vzdálenosti až je volající mládata dohoní a teprve potom se jich ujímají, jiní se potopí pouze u hnízda a ihned se ujímají prvních mláďat. Tyto páry také odchovávají zdárně větší počet mláďat.

Dne 24. 6. 1961 byl vypuštěn rybník "Udržal" u Bukovky a hnízdo potápek, umístěné na světlince uvnitř rákosu, se 4 vejci se ocitlo na suchu. Vejce na hnízdě jsme nalezli nepřikrytá a studená. Po napuštění rybníka byla ale mláďata s úspěchem vyvedena.

O usazení mladých není dokladu. Zastižen byl pouze jeden dospělý pták:

E 152 838 ad. F: 26. 06. 1960 rybník "Udržal" (na hnízdě)
L. Štancl D: 05. 07. 1962 rybník "Rozhrna" (nalezen na hnízdě pochopa rákosního) 2,0,11 S

Literatura:

Janalík F., 1959: Hnízdění břehouše černoocasého (Limosa limosa limosa L.) na Pardubicku. Zprávy MOS: 18 - 19.

Musílek J., 1946: Ptactvo Pardubicka. 1 - 184. Pardubice

Štancl L., 1971: Příčina úbytku potápek a jejich hnízdění na rybnících v okolí lázní Bohdaneč. Ochranářský průzkum 4: 13 - 15. (příloha časopisu Ochrana přírody).

HNÍZDĚNÍ BŘEHULE ŘÍČNÍ (RIPARIA RIPARIA L.) NA PARDUBICKU

Zdena Průchová, gymnazium Pardubice

Břehule říční je pravidelně hnízdícím druhem v celé ČSSR. Její výskyt je vázán na pískové, hlinėné a sprašové stěny okolo vod, popř. na cihelny, smetiště apod., obyčejně však též v blízkém okolí vody.

Ve Východočeském kraji je břehule druhem vcelku běžným, ač pro svůj způsob života uniká často pozornosti.
Na Pardubicku se břehule začaly usazovat od r. 1886 v okolí Přelouče. Od té doby se velice rozšířily. Před regulací Labe hnízdily v početných koloniích v hlinitých a písčitých březích Labe. Nyní tyto kolonie zcela zanikly. Současná hnízdiště se nacházejí především ve starých písnících a v pískových lomech, z nichž mnohé jsou ještě v provozu. Všechna existující hnízdiště velice trpí sesouváním půdy při záplavách a prudkých deštích regulacemi řek a často i lidským vandalismem. Protože jsem při svých návštěvách kolonií zjistila v některých případech zničení několika hnízd přímým zásahem člověka, domnívám se, že by bylo třeba zajistit břehuli říční maximální ochranu alespoň v době hnízdění, zejména v těžebních oblastech, v různých výkopech na stavbách a v místech, kam mají přístup děti, kterým přičítám hlavní podíl na zničení jednotlivých hnízd (lahvičky od sprayů v hnízdících norách ve Valech a u Přelouče).

V následujícím přehledu uvádím kolonie, zjištěné na Pardubicku v hnízdní sezoně 1979. Je možné, že některá hnízdiště unikla mé pozornosti, protože pro svou nenápadnost se mnohdy jen těžko vyhledávají. V seznamu chybí přesnější údaje o koloniích u dřítečského popílkoviště (17) a v okolí Kunětické hory (18).

Použitá literatura:

J. Musílek: Ptactvo Pardubicka (1946)
O. Ferianc: Stavovce Slovenska, Vtáky 2 (nakl. SAV Bratislava 1965)

Příloha 1 - seznam kolonií břehule říční

1. Staveniště sídliště Dubina v Pardubicích: v příkopech na celém staveništi nalezeno celkem 184 děr.

2. Ve stěně pískového lomu u Valů u Přelouče je rozptýleno 460 děr. 13 níže umístěných děr bylo počátkem června vypáleno dětmi.

3. Mezi Mělicemi a Lohenicemi u Přelouče se nacházejí dva písníky. Ve větším z nich je v jihovýchodní stěně na 5ti metrech rozptýleno 240 děr.
   V malém písníku je kolonie o 130 děrách.

4. Severovýchodě od Břehů u Přelouče je v lese, 15 m od silnice pískový lom. Ve 2 - 3 m vysoké stěně je rozptýleno asi 200 děr.

5. U Chýště, asi 10 m od státní silnice Pardubice - Chlumec n. Cidl. je asi 3 m vysoká písková stěna s asi 80 děrami.

6. V opuštěném pískovém lomu mezi Volčí a Žaravicemi je kolonie o 60 děrách.
   Část kolonie byla počátkem června zničena prudkým deštěm.

7. Severně od Rohovládové Bělé je opuštěný pískový lom.
   Část stěny byla pravděpodobně stržena deštěm - stopy po zničených děrách.
   Zachovalo se 30 děr.

8. Jihovýchodně od Starých Ždánic se nalézá písník, do něhož je zakázán přístup veřejnosti, protože je součástí vodovodního pásma. V západní stěně je na 3oti metrovém úseku rozptýleno 72 děr. 20 je jich nově začatých. V severní stěně je kolonie o 60 děrách. V jihovýchodní stěně je rozptýleno 137 děr.

9. V Dobřenicích je v pískové stěně, 3 - 4 m vysoké, kolonie o 285 děrách.

10. Na jih od Roudnice je v těsné blízkosti státní silnice Hradec Králové - Chlumec n. C. písník s 550 děrami.

Příloha 2 - seznam kolonií břehule říční

11. V písníku u Obědovic je kolonie o 485 děrách.

12. Ve stěnách písníku u Káranic je roztýleno asi 220 děr.

13. Mezi Býští a Bělečkem jsou dva opuštěné pískové lomy. Východní lom se nachází asi 15 m od silnice, v okolí je smrkový a smíšený les. Na 20 m úseku je rozptýleno 27 děr. V západním lomu je kolonie o 60 děrách.

14. Na smetišti v Kostěnicích je v navezených hromadách škváry kolonie o 84 děrách.

15. V opuštěném pískovém lomu v Hostovicích je kolonie o 220 děrách.
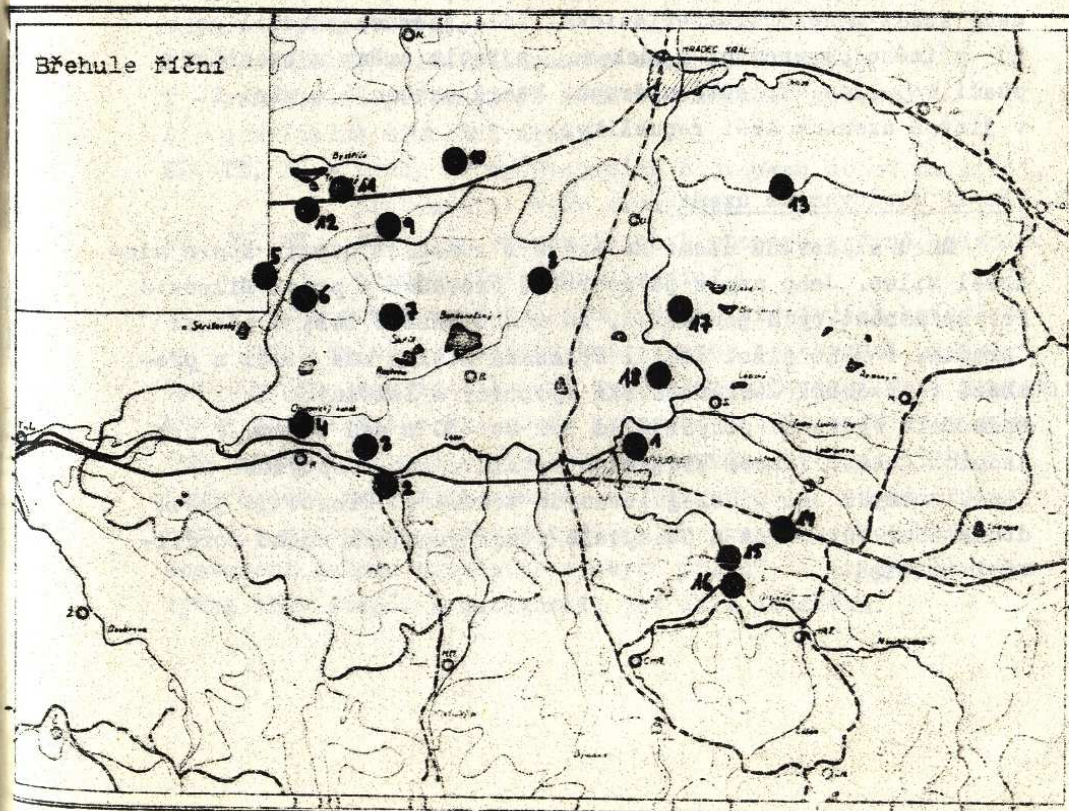
16. V hlinitém břehu ramene Chrudimky mezi Úhřetickou Lhotou a Úhřeticemi je rozptýleno asi 20 děr. Břehy jsou zčásti porostlé vrbou a kopřivami.